

Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 10.2.2023, vykonatelné ve výroku II. dne 14.2.2023. Tento rozsudek je ve spojení s KS č.l.371+doplňující usnesení č.l.339. Údaj uveden pro účely žádosti o poskytnutí informace podle zákona č.106/1999 Sb. vedené pod sp.zn.111 Si 29/2023. č. j. 17 C 349/2012-285

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Mostě rozhodl samosoudkyní Mgr. Ivou Flaxovou ve věci

žalobkyně: [redacted], narozená dne [redacted]
bytem [redacted], PSČ [redacted]
zastoupená advokátem Mgr. Jiřím Hladíkem, AK Brno
sídlem Náměstí 28. října čp. 1898/9, PSČ 602 00 Brno

proti
žalovanému: **Statutární město Most**, IČO 002 66 094
sídlem Radniční čp. 1, PSČ 434 69 Most
zastoupený advokátem JUDr. Tomášem Kindlem, AK Chomutov
sídlem Blatenská čp. 3218/83, PSČ 430 01 Chomutov

o zdržení se zásahů do vlastnického práva a o zaplacení částky 16 860 Kč s přísl.

takto:

I. Žaloba, kterou se žalobkyně domáhala uložení povinnosti žalovanému zdržet se vpouštění a udržování vzdmutého sloupce vody na pozemku v podílovém spoluvlastnictví žalobkyně parc. č. [redacted], [redacted], obec Most [redacted], katastrální území [redacted], zapsáno na listu vlastnictví č. [redacted] pro obec Most [redacted], katastrální území [redacted], vedeného u Katastrálního úřadu pro Ústecký kraj, Katastrální pracoviště Most, o výměře [redacted] metrů čtverečních, se zamítá.

II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni částku 1 180 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení ve výši 7,5 % ročně z částky 1 180 Kč ode dne 1.11.2012 do zaplacení, a to do tří dnů od právní moci rozsudku.

III. Žalobkyně je povinna zaplatit žalovanému na náhradě nákladů řízení částku 63 386,63 Kč k rukám právního zástupce žalovaného JUDr. Tomáše Kindla, advokáta, a to do 15 dnů od právní moci rozsudku.

IV. Co do zbytku žalované částky, tedy co do částky 15 680 Kč s příslušenstvím, se žaloba zamítá.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně v žalobě požadovala, aby se žalovaný zdržel [redacted] na pozemku v jejím spoluvlastnictví. Dále žalobkyně žalovala o vydání bezdůvodného obohacení, jež podle ní žalovanému vzniká tím, že dotýčnou [redacted] užívá. Žalobkyně argumentovala tím, že je podílovou spoluvlastnicí v rozsahu id. [redacted] pozemku parc. č. [redacted] se způsobem využití [redacted] zapsáno v katastru nemovitostí na LV č. [redacted] pro katastrální území [redacted], vedeno u Katastrálního úřadu pro Ústecký kraj, katastrální pracoviště Most. Tento pozemek je ze všech stran ohraničen jediným sousedním pozemkem parc. č. [redacted] se způsobem využití [redacted], zapsáno na LV č. [redacted] pro katastrální území [redacted], vedeno u Katastrálního úřadu pro Ústecký kraj, katastrální pracoviště Most, přičemž tento sousedící pozemek je ve výlučném vlastnictví žalovaného. Vlastnictví k tomuto sousedícímu pozemku žalovaný nabyl od Doly a úpravny Komořany s.p.. Žalobkyně dále v žalobě uvedla, že právní předchůdce žalovaného pozemky, jejichž je spoluvlastníkem, zaplavil v roce 1992, takže tvoří [redacted]. V důsledku toho je žalobkyni znemožněno vykonávat její vlastnické právo. Žalobkyně tedy jednak uplatňovala tzv. negatorní žalobu, kdy požadovala, aby bylo žalované zakázáno zasahovat do vlastnického práva žalobkyně. Současně žalobkyně požadovala zaplacení částky 16 860 Kč s příslušenstvím. V důsledku [redacted] totiž vzniká žalobkyni majetková újma spočívající v tom, že žalobkyně nemůže užívat věc ve svém vlastnictví (tj. nemůže vykonávat své vlastnické právo).
2. Žalovaný se procesně bránil tím, že opírá-li se výkon vlastnického práva o úřední povolení a žalovaný meze tohoto povolení nepřekročil, je třeba takový výkon vlastnického práva považovat za oprávněný (jak judikuje rozhodnutí zveřejněné ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 65/1972). Žalovaný v rámci procesní obrany dále argumentoval tak, že podle jeho názoru je žalobkyně povinna na pozemku, jehož je spoluvlastníkem, strpět existenci a užívání [redacted] a její žaloba je tudíž v tomto směru nedůvodná. A i kdyby toho nebylo, šlo by o tzv. [redacted], kdy se nelze domáhat toho, aby se jí žalovaný zdržel. Žalovaný v rámci procesní obrany proti nároku, kdy žalobkyně žalovala o vydání bezdůvodného obohacení, jež podle ní žalovanému vzniká tím, že dotýčnou [redacted] užívá, argumentoval tak, že tím, že zákon stanovil, že "vlastník pozemku je povinen strpět na svém pozemku vodní dílo vybudované před 1. lednem 2002 a jeho užívání," vytvořil totiž tzv. legální (zákonné) věcné břemeno. Veřejnoprávní předpisy totiž zakládají přímo ex lege některá omezení věcných práv a především jim odpovídající oprávnění vymezených subjektů. Jde o zákonná (legální) věcná břemena, jež jsou instituty náležejícími veřejnému právu (jak judikoval Nejvyšší soud pod sp.zn. 22 Cdo 1624/2000). Žalobkyně výslovně odmítá zřízení věcného břemene, to však ve skutečnosti zřídil již samotný (vodní) zákon, takže vzniklo přímo ze

zákonu. Tato omezení založená přímo zákonem mají specifický režim, upravený veřejnoprávními předpisy. Jestliže soukromé právo chápe věcná břemena jako právo někoho jiného, než vlastníka věci, jež vlastníka věci omezuje tak, že je povinen něco strpět, něčeho se zdržet nebo něco konat, pak tzv. zákonná břemena mají tento charakter také. Proto se pro ně (vzhledem k tomu, že jejich úprava rozhodně není komplexní, ale naopak je zpravidla velmi kusá) subsidiárně použije ustanovení soukromého práva o věcných břemenech (jak judikoval Ústavní soud pod sp. zn. Pl. ÚS 25/2004). V dané věci tedy žalovaný tvrdil, že nemůže být úspěšnou ani žaloba na vydání bezdůvodného obohacení, ale mohla by úspěšnou být jediné případná žaloba na tzv. (jednorázovou) náhradu za (legální) věcné břemeno, kterou však žalobkyně výslovně odmítá (tudíž není zřejmě možné ji v tomto řízení přiznat).

3. Žalobkyně předložila soudu změnu žaloby, kdy žalobkyně ke svému žalobnímu návrhu doplnila z hlediska právního posouzení s vědomím existence ustanovení § 59a zákona č. 254/2001 Sb., vodní zákon, jak bylo zavedeno novelou tohoto zákona č. 303/2013 Sb., tj. po podání žaloby, pokud se z tohoto ustanovení podává, že by vlastník pozemku měl být povinen strpět za náhradu na svém pozemku vodní dílo vybudované přede dnem 1. 1. 2002 a jeho užívání následující: v naznačeném směru je zásadní v první řadě rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 5.4.2017, č.j. 28 Cdo 2880/2016, z něhož lze dovodit, že nárok na náhradu ve smyslu tohoto ustanovení není nárokem na vydání bezdůvodného obohacení, když takto koncipovaný speciální nárok na jednorázovou náhradu potlačuje aplikovatelnost obecné úpravy bezdůvodného obohacení (srov. IV. ÚS 1911/16). Tento závěr lze však aplikovat až za období od účinnosti novely vodního zákona, jak byla shora zmíněna, tj. ode dne 1. 1. 2014. Aktuálně, pokud bylo řízení přerušeno, na dobu vyřešení předběžné otázky, a to z důvodu takového, zda vodní dílo na pozemku ve spoluvlastnictví žalobkyně, bylo tzv. kolaudováno (pravomocně), rozhodl Krajský soud v Ústí nad Labem rozsudkem ze dne 23.7.2019, č.j. 15 A 149/2016-49, jak toto rozvinul dále Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 13.8.2020, č.j. 1 As 268/2019-42, vycházející z právních předpisů platných a účinných v období před rokem 1990, tak, že vodní dílo na pozemku žalobkyně bylo umístěno na základě platného kolaudačního rozhodnutí, přitom dále rozvedl, že "...v projednávané věci je zřejmé, že finanční kompenzace konstrukcí zákonného věcného břemena (náhrada podle ustanovení § 59a vodního zákona) se stala vhodným a potřebným a v konečném důsledku proporcionálním opatřením ve vztahu k poměřování střetu omezení vlastnického práva a veřejného zájmu na zachování vodního díla...". Nelze-li se ze strany žalobkyně domoci daným typem žaloby ochrany vlastnického práva v důsledku změny právní úpravy uskutečněné po podání žaloby, je žalobkyně na toto nucena v souladu s ustanovením § 95 odst. 1 o.s.ř. reagovat návrhem na změnu žaloby, kdy se domáhá zaplacení náhrady ve smyslu ustanovení § 59a vodního zákona v částce odpovídající obecným premisám vyjádřeným v již zmíněném rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 23.6.2020, sp.zn. 22 Cdo 3631/2019: "Z obdobného pohledu je přitom nutné pohlížet i na vznik nároku na náhradu za omezení vlastnického práva v důsledku vzniku zákonné služebnosti podle ustanovení § 59a vodního zákona. Vlastník pozemku je omezen existencí zákonné služebnosti ode dne 1. 1. 2014, a to s účinky ex nunc, pro futuro. Jednorázová náhrada ve smyslu ustanovení § 59a vodního zákona vlastníku pozemku náleží za budoucí omezení vlastnického práva. Skutečnost, zda vodní dílo bylo zřízeno (v době přede dnem 1. 1. 2002) na cizím pozemku proto není pro posouzení vzniku nároku na náhradu ve smyslu ustanovení § 59a vodního zákona významná. Významné je však to, zda k rozhodnému datu (tj. ke dni 1. 1. 2014) existovalo, v porovnání s omezením vyplývajícím ze zákonné služebnosti ustanovení § 59a vodního zákona, obsahově (rozsahem a kvalitou) shodné omezení vlastnického práva vlastníka pozemku." Na základě uvedeného tedy žalobkyně po žalovaném žádá náhradu v částce

500 000 Kč, a to jako náhradu jednorázovou za užívání pozemku v jejím spoluvlastnictví počínaje ode dne 1.1.2014 do budoucna, když vychází z toho, že s ohledem na rozsah omezení jejího vlastnického práva tato má odpovídat úplnému zbavení vlastnického práva (pseudovyvlastnění). K tomu navrhuje vypracovat znalecký posudek z oboru ekonomika, ceny a odhady, když připomíná, že se procesně jedná o nárok ve smyslu ustanovení § 142 odst. 3 o.s.ř.. Žalobkyně rovněž žádá po žalovaném zaplacení příslušenství pohledávky, a to počínaje dnem následujícím po uplynutí jednoho roku po účinnosti novely zákona zavádějící zákonné věcné břemeno, když jistě povinnost náhrady vznikla nejpozději po uplynutí lhůty k uzavření dohody ve smyslu čl. LV zákona č. 303/2013 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím rekodifikace soukromého práva (“Nedojde-li mezi vlastníkem pozemku a vlastníkem vodního díla k dohodě o náhradě za užívání pozemku podle ustanovení § 59a zákona č. 254/2001 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, do 24 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, rozhodne na návrh vlastníka pozemku nebo vodního díla o výši náhrady soud.”) Procesně k tomu tedy žalobkyně navrhovala, aby soud připustil změnu žaloby v intencích výše uvedeného, tj. aby vydal toto usnesení: Připouští se změna žaloby, aby žalovanému byla na místo uložení povinnosti zdržet se jednání, jak bylo vymezeno v bodě I. žaloby, uložena povinnost zaplatit žalobkyni částku 500 000 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,05 % p.a. z této částky ode dne 2.1.2015 do zaplacení.

4. Žalobkyně předložila soudu další změnu žaloby, kdy žalobkyně s vědomím rozhodnutí soudu ze dne 8.12.2020 č.j. 17C 349/2012 - 196, jímž soud rozhodl zamítavě o změně žaloby, žalobkyně s ohledem na závěry obsažené v rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 28 Cdo 2880/2016, vyjadřující ozřejmující vztah nároku z bezdůvodného obohacení a nároku a na jednorázovou náhradu za strpění vodního díla podle ustanovení § 59a zákona č. 254/2001Sb., vodní zákon, a to tak, že je obecná úprava bezdůvodného obohacení vyloučena, přičemž z opatrnosti je procesně nucena vycházet i z té alternativy právního posouzení věci, že nárok na vydání bezdůvodného obohacení za dobu před účinností zákona č. 303/2013 Sb. není díky dosud neustálené soudní praxi jistý. Ve změně žaloby se žalobkyně dále vyjádřila k očekávané otázce promlčení nároku, kdy k této otázce je třeba uvést, že v tomto případě vědomost o existenci nároku, co do základu ještě neumožňuje činit závěr o vědomí a rozsahu výše nároku, což má na otázku počátku běhu promlčecí lhůty zásadní vliv. K tomu žalobkyně odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR č.j. 30 Cdo 2758/2006, z něhož lze přiměřeně vycházet „... Pro počátek běhu dvouleté subjektivní promlčecí doby práva na vydání plnění z bezdůvodného obohacení je rozhodný den, kdy se oprávněný skutečně dozví o tom, že došlo na jeho úkor k získání bezdůvodného obohacení a kdo je získal. Vyžaduje se skutečná (prokázaná) vědomost oprávněného, a tedy nepostačuje, že měl možnost se potřebné skutečnosti dovědět již dříve ...“. Do okamžiku stanovení výše nároku za jednorázovou náhradu nemůže být žalobkyně objektivně seznámena s rozsahem náhrady. Podobně pro případ posouzení běhu promlčecí lhůty podle obecné úpravy lze jen těžko vykonat právo ve smyslu ustanovení § 101 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, rovněž i podle ustanovení § 609 zákona č. 89/2012 Sb. občanský zákoník, v platném znění (dále jen NOZ). Dále ohledně navrhované změny žaloby žalobkyně doplnila, že zmíněné procesní rozhodnutí soudu, kterým ve vztahu k návrhu na změnu žaloby vymezené jako žaloba o vyklizení návrhu nevyhověl, je třeba mít za správný rovněž v tom ohledu, že změna právní kvalifikace nároku měla směřovat vůči nároku, jak jej žalobkyně vymezila částkou 16 860 Kč a právním důvodem z bezdůvodného obohacení, neb k němu se vztahuje závěr v prvně citovaném rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR. Toto tedy žalobkyně napravuje tak, že navrhuje event., nebylo-li by lze vyhovět nároku z titulu bezdůvodného obohacení (bod II. žaloby), aby soud vyhověl žalobě, kterou se žalobkyně domáhá náhrady podle

ustanovení § 59a vodního zákona, o níž by vydal rozsudek s následujícím petitem: Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni částku 500 000 Kč spolu s 8,05% p.a. úrokem z prodlení z této částky ode dne 2.1.2015 do zaplacení. A žalobkyně tedy navrhovala, aby soud tuto změnu žaloby připustil jako petit eventuální. Ke stanovení výše nároku navrhovala žalobkyně vypracovat znalecký posudek z oboru ekonomika, ceny a odhady, když připomíná, že se procesně jedná o nárok ve smyslu ustanovení § 142 odst. 3 o.s.ř.. Žalobkyně žádala po žalovaném zaplacení příslušenství pohledávky, a to počínaje dnem následujícím po uplynutí jednoho roku po účinnosti novely zákona zavádějící zákonné věcné břemeno, když jistě povinnost náhrady vznikla nejpozději po uplynutí lhůty k uzavření dohody ve smyslu čl. LV zákona č. 303/2013 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím rekodifikace soukromého práva („Nedojde-li mezi vlastníkem pozemku a vlastníkem vodního díla k dohodě o náhradě za užívání pozemku podle ustanovení § 59a zákona č. 254/2001 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, do 24 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, rozhodne na návrh vlastníka pozemku nebo vodního díla o výši náhrady soud „).

5. Žalovaný se změnami žaloby nesouhlasil a navrhoval žalobkyni, aby si tento zcela odlišný nárok uplatnila v novém řízení, kdy po osmi letech trvání sporu účastníků podle žalovaného není ta doba, kdy by se měl rozšiřovat nárok žalobkyně a vést nové dokazování podle změněné žaloby. K rozšíření žaloby žalobkyní žalovaný uvedl, že nárok uplatňovaný žalobou byl podle žalovaného od počátku nedůvodný a návrhem na změnu žaloby se tuto skutečnost snaží žalobkyně zastírat. Nárok uplatněný rozšířením a změnou žaloby je podle žalovaného nedůvodný, opožděný a směřuje k dalšímu prodloužení řízení. Řízení ve věci trvá od roku 2012; předmětná novela vodního zákona je účinná ode dne 1.1.2014. Za dané situace naprosto odporuje zásadě procesní ekonomie, aby po osmi letech řízení před soudem prvního stupně byla připuštěna změna žaloby, která si vyžádá nové rozsáhlé dokazování, zejména když žalobkyně může svůj nárok uplatnit v dalším, nezávislém soudním řízení, které nebude zatíženo délkou stávajícího řízení (a žalobkyně stejně bude / nebude mít možnost rozhodnutí v této věci uplatnit v řízení novém). Změnou žaloby uplatňovaný (nový) předmět řízení ob stojí i samostatně, vychází z odlišných skutkových tvrzení (těch, na které žalovaný od počátku řízení upozorňoval a žalobkyně tvrdošijně setrvala na jiných). Žalovaný považuje za naprosto nepřijatelné, aby v současnosti bylo o takto zásadní změně předmětu řízení vůbec uvažováno, neboť rozhodnutí o novém předmětu řízení prakticky neguje veškerou procesní aktivitu stran a spor de facto - po osmi letech řízení - přenáší do samého začátku. Žalovaný zastával názor, že jsou splněny podmínky pro postup podle ustanovení § 95 odst. 2 o.s.ř., kdy soud nepřipustí změnu návrhu, jestliže by výsledky dosavadního řízení nemohly být podkladem pro řízení o změněném návrhu. V takovém případě pokračuje soud v řízení o původním návrhu po právní moci usnesení. Žalobou vymáhané peněžité plnění (částka ve výši 16 860 Kč), představující údajně bezdůvodné obohacení žalovaného, žalobkyni, coby vlastníkovu pozemku rovněž nenáleží, pokud ji právní předpisy v době realizace vodního díla nevyžadovaly. Typicky tomu tak bylo v případech, kdy stavebníci realizovali vodní díla na svých pozemcích nebo pozemcích ve zvláštním užívání, které takovou výstavbu umožňovalo. Například do roku 1989 byly často stavebníky socialistické organizace, které stavěly sice na cizím pozemku, avšak v nějaké formě socialistického vlastnictví a nebyly tak povinny hradit vlastníkovu pozemku jakoukoliv náhradu. Viz např. rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 25. ledna 2001, sp. zn. 22 Cdo 1665/99 v obdobné věci týkající se kompenzace za omezení vlastnického práva, kde Nejvyšší soud uvádí, že: „pokud bylo věcné břemeno zřízeno v době, kdy neplatila Listina základních práv a svobod, nebyla skutečnost, že za jeho zřízení nebyla poskytnuta úhrada, podle tehdy platného práva protiústavní, zejména když na základě tohoto břemene vznikly

práva a povinnosti mezi tehdejšími socialistickými organizacemi. Skutečnost, že nynější úprava takový vznik již nepřipouští, neznamená, že by vznikl hrubý nepoměr mezi věcným břemenem a výhodou oprávněného, který by tu dříve nebyl.”, ale zejména též rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 10. března 2003 sp. zn. 22 Cdo 2093/2001: „pokud před nabytím účinnosti Listiny základních práva a svobod bylo na základě tehdy platného právního předpisu právo vlastníka omezeno, lze náhradu za toto omezení poskytnout jen za podmínek stanovených právními předpisy, účinnými ke dni omezení, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak“. Jiný právní předpis tak přitom stanovuje právě prostřednictvím ustanovení § 59a vodního zákona, kdy nárok uplatněný touto žalobou se domáhá plnění z jiného důvodu na základě jiných skutkových tvrzení a samozřejmě za jiné období. Závěrem tedy žalovaný rekapituloval, že navrhuje, aby a) změna žaloby nebyla připuštěna, neboť k tomu nejsou splněny zákonné podmínky a vedlo by to k dalšímu masivnímu prodloužení řízení a b) byla žaloba zamítnuta z důvodu, že je nedůvodná, kdy žalovaný odkazoval na své konsistentní stanovisko v této věci sdělované soudu od počátku řízení.

6. Následně byla tedy tatáž částka požadována žalobkyní po žalovaném jakožto náhrada ve smyslu ustanovení § 59a vodního zákona. Usnesením ze dne 8. prosince 2020 č.j. 17 C 349/2012-196 soud nepřipustil změnu žaloby, aby žalovanému byla na místo uložení povinnosti zdržet se jednání tak, jak bylo vymezeno v bodě I. žaloby, uložena povinnost zaplatit žalobkyni částku 500 000 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení z částky 500 000 Kč ode dne 2.1.2015 do zaplacení. Dále usnesením ze dne 31. srpna 2021 č.j. 17 C 349/2012-256 soud nepřipustil změnu žaloby, aby žalovanému na místo uložení povinnosti zaplatit žalobkyni částku 16 860 Kč, jak bylo vymezeno v bodě II. žaloby, byla uložena povinnost zaplatit žalobkyni částku 500 000 Kč spolu s 8,05% p. a. úrokem z prodlení z částky 500 000 Kč ode dne 2.1.2015 do zaplacení. Podstatou obou změn žaloby bylo to, že žalobkyně měnila částku s odkazem na změnu právního hodnocení. Soud uzavřel, že to není změna právní kvalifikace ze strany žalobkyně, je to jiný nárok žalobkyně, a to zcela odlišný nárok žalobkyně, kdy se tím žalobkyně pokouší obejít to, že jí nebyla připuštěna změna žaloby. Soud tedy pokračoval v řízení o původní žalobě, kdy se provádělo další dokazování ohledně hodnoty bezdůvodného obohacení, která bude odpovídat ceně za pronájem obdobného pozemku v příslušném čase. Soud tedy pokračoval v řízení o původní žalobě, kdy předmětem dokazování byla cena za nájem předmětných pozemků v čase. Žalobkyně má právo uplatnit změněný procesní nárok samostatnou žalobou (viz bod 5. usnesení Okresního soudu v Mostě č.j. 17 C 349/2012-196 ze dne 8.12.2020). Pokud ve změně žaloby žalobkyně uvedla, že změněná žaloba obsahuje tzv. eventuelní petit, tak se žalobkyně (primárně) domáhá toho, aby žalovaný byl odsouzen k určitému plnění, a pro případ (in eventum), že takovému zadání nelze vyhovět, aby byl odsouzen k jinému plnění. Jestliže žalobkyně ve změně žaloby uplatnila svůj nárok tzv. eventuelním petitem, rozhoduje o něm soud jen tehdy, nevyhověl-li petitu primárnímu.
7. Na základě zjištění učiněných z předložených listin dospěl soud k následujícímu závěru o skutkovém stavu ve věci samé: z rozhodnutí ze dne 20. 11. 1989, č. j. 1183 zn. Vod/235/Tu/A-2030 soud zjistil, že bývalý Okresní národní výbor v Mostě (dále jen „ONV“) povolil zřízení vodohospodářského díla, a to stavby: Rekultivace povodí lomu Vrbenský podle projektu z měsíce července roku 1989, který zpracoval Hydroprojekt Praha, zakázka č. 1-32-1076, archivní č. 11900/89/1 (dále také „řízení o rekultivaci lomu“). Z listiny vyhotovené Okresním soudem v Mostě nazvané schválení dohody dědiců ze dne 13. 10. 2004 č. j. D - 617/2002 - 56 soud zjistil, že žalobkyně nabyla spoluvlastnictví k pozemku (██████████) par. č. ████████ se způsobem využití ██████████

██████████, druh pozemku ██████████, obec Most ██████████, katastrální území ██████████ (██████████, zapsáno na listu vlastnictví č. ██████████ pro obec Most (██████████), katastrální území ██████████, vedeného u Katastrálního úřadu pro Ústecký kraj, Katastrální pracoviště Most, o výměře ██████████ čtverečních. Z listiny vyhotovené Okresním soudem v Mostě nazvané schválení dohody dědiců ze dne 13. 10. 2004 č. j. D - 617/2002 - 56 soud dále zjistil, že původní majitelka (zůstavitelka) ██████████ byla vlastníkem dotčeného pozemku ode dne 29. 8. ██████████, kdy předmětný pozemek byl užíván socialistickou organizací DVIL (pozn. soudu: Doly Vladimíra Iljiče Lenina) Komořany a na základě shora citovaného rozhodnutí bývalého ONV ze dne 20. 11. 1989 došlo k zatopení předmětného pozemku a vznikla ██████████. Z rozhodnutí ze dne 20. 11. 1989, č. j. 1183 zn. Vod/235/Tu/A-2030 soud dále zjistil, že původní majitelka předmětného pozemku, tedy zůstavitelka ██████████ ač vlastník, nebyla účastníkem řízení před bývalým ONV (správním orgánem). Z odvolání žalobkyně proti shora citovanému rozhodnutí bývalého ONV soud zjistil, že žalobkyně (dědic) podala odvolání jako opomenutý účastník řízení před bývalým ONV (správním orgánem) a v odvolání se žalobkyně domáhala zrušení rozhodnutí bývalého ONV a vrácení mu věci k dalšímu řízení, kdy argumentovala tím, že s povolením vzniku ██████████ nevyslovila souhlas a její pozemek nebyl vyvlastněn. Z rozhodnutí žalovaného v této věci soud zjistil, že žalovaný odvolání žalobkyně jako nepřipustné zamítl a argumentoval tím, že současná podoba pozemku ve spoluvlastnictví žalobkyně vznikla na základě geometrického plánu, který byl potvrzen dne 29. 11. 19██████████, č. ██████████. Z rozhodnutí žalovaného v této věci soud zjistil, že podle ustanovení § 58 odst. 2 stavebního zákona ve spojení s ustanovením § 139 odst. 4 stavebního zákona (zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, dále jen stavební zákon), zůstavitelka nebyla, jakožto vlastník pozemku účastníkem řízení, kdy účastníkem řízení byl uživatel pozemku - DVIL Komořany a lhůty pro mimořádné opravné prostředky uplynuly již za vlastnictví zůstavitelky. Z rozhodnutí žalovaného v této věci soud dále zjistil, že žalovaný argumentoval tím, že zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), v ustanovení § 59a stanoví, že vlastník pozemku je povinen strpět za náhradu na svém pozemku vodní dílo vybudované před datem 1. 1. 2002 a jeho užívání.

8. Řízení bylo přerušeno na dobu vyřešení předběžné otázky, a to z důvodu, zda vodní dílo na pozemku ve spoluvlastnictví žalobkyně, bylo tzv. kolaudováno (pravomocně), kdy v této věci rozhodl Krajský soud v Ústí nad Labem rozsudkem ze dne 23.7.2019, č.j. 15 A 149/2016-49, jak toto rozvinul dále Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 13.8.2020, č.j. 1 As 268/2019-42, vycházející z právních předpisů platných a účinných v období před rokem 1990, tak, že vodní dílo na pozemku žalobkyně bylo umístěno na základě platného kolaudačního rozhodnutí, přitom dále rozvedl, že "...v projednávané věci je zřejmé, že finanční kompenzace konstrukcí zákonného věcného břemena (náhrada podle ustanovení § 59a vodního zákona) se stala vhodným a potřebným a v konečném důsledku proporcionálním opatřením ve vztahu k poměřování střetu omezení vlastnického práva a veřejného zájmu na zachování vodního díla.
9. Z rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem, č. j. 15 A 149/2016-49 soud zjistil, že se jedná se o věc žalobkyně ██████████ proti žalovanému Krajský úřad Ústeckého kraje za osoby zúčastněné Statutární město Most o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 6. 2001, č. j. 1458/ZPZ/16/odvolání-449.1JJ:70343/2016/KÚÚK, kdy rozhodnutí je ze dne 23. 6. 2019 a nabylo právní moci dne 25. 7. 2019. Tuto správní žalobu žalobkyně Krajský soud v Ústí nad Labem zamítl.
10. Ze shora citovaného rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem soud zjistil, že podle ustanovení § 14 odst. 1 zákona č. 130/1974 Sb., o státní správě ve vodním hospodářství,

platilo, že vodohospodářské orgány při řízení o věcech upravených tehdejší vodním zákonem (zákon č. 138/1973 Sb.) nebo tímto zákonem postupují podle starého správního řádu, popřípadě podle stavebního řádu, jde-li o rozhodnutí o zřízení, změně nebo zrušení vodohospodářského díla, kdy v projednávané věci šlo mimo jakoukoli pochybnost o zřízení vodohospodářského díla, proto bývalý ONV postupoval podle stavebního zákona. Z citovaného rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem soud zjistil, že z ustanovení § 59 odst. 1 stavebního zákona vyplývalo, že „účastníky stavebního řízení jsou stavebník, jakož i organizace a občané, kteří mají vlastnická nebo jiná práva k sousedním pozemkům nebo stavbám a jejichž práva, právem chráněné zájmy nebo povinnosti mohou být stavebním povolením dotčeny. U staveb socialistických organizací, které si provádějí jednotlivé organizace samy pro sebe, a u staveb prováděných občany svépomocí (ustanovení § 44 odst. 2 a 3 stavebního zákona) je účastníkem stavebního řízení též osoba, která bude na návrh stavebníka vykonávat odborný dozor.“ Z citovaného rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem soud zjistil, že z citovaného ustanovení jednoznačně vyplývá, že kromě stavebníka byly účastníky stavebního řízení pouze vlastníci sousedních nemovitostí nebo osoby, které měly k sousedním nemovitostem jiná práva, nikoli však vlastníci pozemků, na nichž měla stavba probíhat. Z citovaného rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem soud zjistil, že tehdejší konstrukce stavebního zákona totiž vycházela z toho, že stavebník musí prokázat své právo k pozemku, které jej opravňuje zřídit na něm požadovanou stavbu (srov. ustanovení § 58 odst. 2 stavebního zákona), a proto není třeba, aby byl vlastník tohoto pozemku účastníkem stavebního řízení. Z citovaného rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem soud zjistil, že postavení účastníka řízení vlastníků pozemků, na nichž má být prováděna stavba, nevyplývá ani ze zákona č. 130/1974 Sb., ani z tehdejšího vodního zákona (zákon č. 138/1973 Sb.). Z citovaného rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem soud zjistil, že oprávnění vlastníka pozemku, na kterém měla být realizována stavba, účastnit se stavebního řízení pak podle přesvědčení soudu neplyne ani z ustanovení § 139 odst. 4 stavebního zákona, který s vymezením okruhu účastníků stavebního řízení nesouvisí. Z citovaného rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem soud zjistil, že podle ustanovení § 139 odst. 4 stavebního zákona platilo, že „pokud se v tomto zákoně užívá pojmu ‚vlastník‘, rozumí se tím podle povahy případu i správce národního majetku nebo uživatel, který má potřebné právo nebo povinnost nakládat s nemovitostí podle zvláštních předpisů“, kdy citované ustanovení tedy pouze pro účely stavebního zákona vykládalo pojem vlastník a rozšiřovalo jej i na správce národního majetku a uživatele, aniž by tím jakkoli měnilo okruh účastníků stavebního řízení. Z citovaného rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem soud zjistil, že ustanovení s ohledem na tehdejší omezené vnímání vlastnického práva umožňovalo, aby stavebník ve smyslu ustanovení § 58 odst. 2 stavebního zákona namísto svého vlastnického práva (nebo souhlasu vlastníka) prokázal své užívací právo, čímž vlastníka pozemku, na kterém má být realizována stavba, staví do situace, kdy pro provedení stavby není vyžadován ani jeho souhlas, ani jeho účast ve stavebním řízení. Z citovaného rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem soud zjistil, že s ohledem na právní jistotu pak nejde ustanovení § 59 odst. 1 stavebního zákona, upřednostňující užívací právo před vlastnickým, vykládat dnešní optikou. Z citovaného rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem soud zjistil, že ustanovení čl. 10 ústavního zákona č. 100/1960 Sb., Ústavy Československé socialistické republiky (dále jen „ústava ČSSR“), se nevztahovalo na vlastnictví pozemků. Z citovaného rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem soud zjistil, že jde-li o účast [redacted] a [redacted] v řízení, soud konstatoval, že žalobkyně svou úvahu o jejich postavení srovnatelném s ní nijak nedoložila, a jedná se tedy o pouhou spekulaci a nad rámec věci soud uvedl, že výše uvedení pánové byli účastníky

řízení nejspíše z titulu vlastnictví některé ze sousedních nemovitostí. Z citovaného rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem soud zjistil, že soud pak uzavřel, že právní předchůdkyně žalobkyně ████████ neměla být účastníkem řízení o povolení stavby vodohospodářského díla - Rekultivace povodí lomu Vrbenský, které bylo ukončeno pravomocným rozhodnutím ONV ze dne 20. 11. 1989, č. j. 1183 zn. Vod/235/Tu/A-2030, tudíž ani žalobkyni jako její právní nástupkyni nespědí právo účasti v předmětném řízení, ani právo napadnout uvedené rozhodnutí bývalého ONV odvoláním. Z citovaného rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem soud zjistil, že žalovaný proto rozhodl plně v souladu se zákonem, pokud odvolání podané žalobkyní vyhodnotil jako nepřijatelné, když žalobkyně zjevně nebyla ani neměla být účastníkem řízení vedeného u bývalého ONV ani právní nástupkyní účastníka řízení, kdy za dané procesní situace je podle názoru soudu nepodstatné, kdy se žalobkyně o rozhodnutí bývalého ONV dozvěděla, a zda na tomto rozhodnutí byla vyznačena doložka právní moci. Z citovaného rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem soud zjistil, že jen na okraj soud poznamenává, že o konkrétních dopadech rozhodnutí bývalého ONV ve vztahu k pozemku později označovanému parc. č. ████████ v katastrálním území ████████ musela žalobkyně, resp. její právní předchůdkyně vědět nejpozději od roku 1992, kdy byla vodní nádrž plně napuštěna a předmětný pozemek zcela zaplaven. Z rozhodnutí ze dne 20. 11. 1989, č. j. 1183 zn. Vod/235/Tu/A-2030 soud zjistil, že na rozhodnutí bývalého ONV založeném ve správním spisu je navíc doložka právní moci vyznačena - rozhodnutí nabylo právní moci dne 15. 1. 1990.

11. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu, č. j. 1AS268/2019 - 41 soud zjistil, že rozsudek je ze dne 13. 8. 2020 a že se jedná o kasační stížnost ve věci č. j. 15 A 149/2016-49, kdy se kasační stížnost žalobkyně zamítá.
12. Z citovaného rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, a to z rozsudku ze dne 13.8.2020, č.j. 1 As 268/2019-42, o kasační stížnosti žalobkyně soud zjistil, že podle ustanovení § 59 odst. 1 stavebního zákona „účastníky stavebního řízení jsou stavebník, jakož i organizace a občané, kteří mají vlastnická nebo jiná práva k sousedním pozemkům nebo stavbám a jejichž práva, právem chráněné zájmy nebo povinnosti mohou být stavebním povolením dotčeny. U staveb socialistických organizací, které si provádějí jednotlivé organizace samy pro sebe, a u staveb prováděných občany svépomocí (ustanovení § 44 odst. 2 a 3 stavebního zákona) je účastníkem stavebního řízení též osoba, která bude na návrh stavebníka vykonávat odborný dozor.“ Z citovaného rozhodnutí NSS o kasační stížnosti soud zjistil, že podle ustanovení § 139 odst. 4 stavebního zákona „pokud se v tomto zákoně užívá pojmu „vlastník“, rozumí se tím podle povahy případu i správce národního majetku nebo uživatel, který má potřebné právo nebo povinnost nakládat s nemovitostí podle zvláštních předpisů.“ Z citovaného rozhodnutí NSS o kasační stížnosti soud zjistil, že podle ustanovení § 59a vodního zákona „vlastník pozemku je povinen strpět za náhradu na svém pozemku vodní dílo vybudované před 1. lednem 2002 a jeho užívání.“ Z citovaného rozhodnutí o kasační stížnosti soud zjistil, že pro věc je podstatné, zda zůstavitelka, jejíž je žalobkyně procesní nástupkyní, měla být pro své vlastnické právo (byť holé) účastníkem řízení o rekultivaci lomu. Z citovaného rozhodnutí NSS o kasační stížnosti soud zjistil, že Krajský soud v Ústí nad Labem správně vyložil dobová ustanovení stavebního zákona, když vycházel z toho, že stavebník musí prokázat své právo k pozemku, které jej opravňuje zřídit na něm požadovanou stavbu (srov. ustanovení § 58 odst. 2 stavebního zákona), a proto není třeba, aby byl vlastník tohoto pozemku účastníkem stavebního řízení (srov. ustanovení § 59 odst. 1 téhož zákona). Z citovaného rozhodnutí NSS o kasační stížnosti soud zjistil, že postavení účastníka řízení vlastníkům pozemků, na nichž má být prováděna stavba, nevyplývá ani ze stavebního zákona, ani z tehdy účinného vodního zákona (zákon č. 138/1973 Sb.) a

mohlo se tak stát, že vlastník pozemku nebude účastníkem řízení, je-li odlišný od stavebníka (nejčastěji uživatele pozemku). Z citovaného rozhodnutí NSS o kasační stížnosti soud zjistil, že žalobkyně se proto mylí, považuje-li podmínky pro účast na řízení v ustanovení § 59 odst. 1 stavebního zákona spočívající v dotčení práv účastníků stavebním povolením za stanovené alternativně, nikoliv kumulativně. Z citovaného rozhodnutí NSS o kasační stížnosti soud zjistil, že z interpretovaného ustanovení jasně vyplývá, že účastníkem řízení jsou stavebník a „organizace a občané, kteří mají vlastnická nebo jiná práva k sousedním pozemkům nebo stavbám a jejichž práva, právem chráněné zájmy nebo povinnosti mohou být stavebním povolením dotčeny“. Z citovaného rozhodnutí NSS o kasační stížnosti soud zjistil, že dotčení právem chráněných zájmů nebo povinností se tedy vztahuje k organizacím a občanům, kteří mají práva k sousedním pozemkům či stavbám. Z citovaného rozhodnutí NSS o kasační stížnosti soud zjistil, že v projednávané věci za minulého režimu došlo k dnes již neakceptovatelnému zásahu do vlastnického práva - fakticky k vyvlastnění (resp. ke zničení užitné hodnoty pozemku) bez náhrady, kdy žalobkyně nebyla účastnicí řízení o rekultivaci lomu (a podle dobového znění zákona ani být neměla) a neobdržela žádnou náhradu za jeho zatopení. Z citovaného rozhodnutí NSS o kasační stížnosti soud zjistil, že v období předešlého režimu vznikla celá řada křivd a nespravedlností, kdy bylo však věcí státu, aby stanovil, které křivdy nastalé v období předešlého nelegitimního režimu napraví, resp. vytvoří právní podmínky pro odstranění těchto křivd a jejich rozsah přijetím rehabilitačního a restitučního zákonodárství či zvolí jiné právní řešení, včetně procesní cesty k dosažení sledovaného účelu. Z citovaného rozhodnutí NSS o kasační stížnosti soud zjistil, že zákonodárce si byl zjevně vědom tohoto problému, a proto při příležitosti rekonstrukce soukromého práva přijal zákon č. 303/2013 Sb., kterým mimo jiné novelizoval vodní zákon (Část čtyřicátá šestá, Změna vodního zákona Čl. LIV bod 1. A také Čl. LV Přechodné ustanovení), který nabízel vhodnější (proporcionálnější) řešení životní situace žalobkyně tím, že zavedl zákonné věcné břemeno. Z citovaného rozhodnutí NSS o kasační stížnosti soud zjistil, že podle takto nově vloženého ustanovení § 59a vodního zákona „vlastník pozemku je povinen strpět za náhradu na svém pozemku vodní dílo vybudované před 1. 1. 2002 a jeho užívání.“ Z citovaného rozhodnutí NSS o kasační stížnosti soud zjistil, že přechodné ustanovení stanovilo, že „nedojde-li mezi vlastníkem pozemku a vlastníkem vodního díla k dohodě o náhradě za užívání pozemku podle ustanovení § 59a zákona č. 254/2001 S., ve znění účinném ode dne účinnosti tohoto zákona, do 24 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona (1. 1. 2014, pozn. NSS), rozhodne na návrh vlastníka pozemku nebo vodního díla o výši náhrady soud.“ Z citovaného rozhodnutí NSS o kasační stížnosti soud zjistil, že v souzené věci byla věc řešitelná poskytnutím finanční kompenzace (náhrady), kdy ačkoliv tedy žalobkyně, resp. její právní předchůdkyně, s ohledem na právní předpisy z doby socialismu nebyly účastnicemi řízení o rekultivaci lomu, zatopením jejich pozemku jim vznikla újma, kterou bylo lze napravit prostřednictvím náhrady za strpění vybudovaného vodního díla. Z citovaného rozhodnutí NSS o kasační stížnosti soud zjistil, že k okolnostem případu je na místě uvést, že zůstavitelka žalobkyně nemohla přehlédnout, že se její pozemek zatopuje (a to již v době existence demokratického právního státu), dále si žalobkyně zatopení musela být vědoma již v rámci vypořádání dědictví, kdy obecně však lze říci, že čím déle účastník řízení otál s řešením své právní otázky (je-li si z fakticity věci vědom, že došlo k zásahu do jeho práv), tím více zasahuje do právní jistoty dotčených osob a oslabuje tak svá práva stojící v protikladu k právní jistotě. Z citovaného rozhodnutí NSS o kasační stížnosti soud zjistil, že zájmu žalobkyně (ochraně vlastnického práva) stojícím oproti právní jistotě dotčených osob (a veřejnému zájmu) nepřispívá ani skutečnost, že zůstavitelka nabyla pozemky těsně před vydáním rozhodnutí

žalovaného, a to nikoliv jako zahradu u rodinného domu, ale jako ostatní plochu sloužící pro těžbu surovin, a to bez užívacího práva, kdy v souzené věci je velmi netypické, že nedošlo k vyvlastnění pozemků zasažených těžbou před jejím započítáním (k legitimitě vyvlastnění srov. usnesení pléna Ústavního soudu ze dne 5. 8. 2014 sp. zn. Pl. ÚS 26/13, ustanovení § 55a vodního zákona či ustanovení § 108 odst. 2 stavebního zákona), resp. že zůstavitelka nabyla pozemky zasažené těžbou těsně před rekultivací lomu. Z citovaného rozhodnutí NSS o kasační stížnosti soud zjistil, že obecně omezení vlastnických práv (zatopení vytěženého lomu) ve veřejném zájmu za náhradu zpravidla splňuje zákonné podmínky i v současně existujícím právním státu (srov. čl. 11 odst. 4 ústavního zákona č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod). Z citovaného rozhodnutí NSS o kasační stížnosti soud zjistil, že Krajský soud v Ústí nad Labem správně uzavřel, že žalobkyně podle dobové právní úpravy neměla právní titul k účastenství na řízení o rekultivaci lomu podle ustanovení § 59 stavebního zákona ve spojení s ustanovením § 139 odst. 4 téhož zákona. Svého postavení v řízení se domáhala podle ustanovení § 139 odst. 4 stavebního zákona a jako podpůrný argument použila právě možnost účastenství výše uvedených osob ze stejného titulu. Předmětné ustanovení však účastenství žalobkyně na řízení nezakládá. I kdyby snad výše uvedené osoby byly účastníky řízení z titulu, pro který účastenství bylo žalobkyni odepřeno, nezměnilo by to nic na výsledku řízení - snaze vypustit vodní dílo.

13. Z výpisu z katastru nemovitostí prokazující stav evidovaných k datu 31. 12. 2001 soud zjistil, že předmětný pozemek ve spoluvlastnictví žalobkyně je zapsán na listu vlastnictví [redacted] (vlastnické právo [redacted]), kdy tato listina je vyhotovena dne 31. 8. 20[redacted] Katastrálním úřadem pro Ústecký kraj, Katastrální pracoviště Most, kód [redacted].
14. Pokud soud prováděl další důkazy, tak tyto důkazy, s ohledem na shora zjištěný skutkový stav, do důkazní situace nepřinesly žádné nové skutečnosti relevantní pro rozhodnutí ve věci (listina nazvaná Rekultivace povodí lomu Vrbenský, Povolení ke zřízení vodohospodářského díla ze dne 20. 11. 1989, vyhotovené bývalým Okresním národním výborem v Mostě, odbor vodního a lesního hospodářství a zemědělství, zn. Vod/203/Va/A-2030, č. j. 1103, listina nazvaná rozhodnutí ve věci Vodní nádrž Vrbenský, Povolení ke zřízení vodohospodářského díla a k nakládání s vodami, a to rozhodnutí bývalého Okresního národního výboru v Mostě, odbor vodního a lesního hospodářství a zemědělství ze dne 20. 11. 1989, zn. Vod/235/89/Tu/A-2030 (č. j. 1104 A/20), listina nazvaná Povolení ke zřízení vodohospodářského díla, věc: Vodní nádrž Vrbenský - výpusť odpadní koryto, dodatek č. 2 ze dne 27. 2. 1991, zn. Vod/235/91/Tk/D-2129/70, dále listina vyhotovená Statutárním městem Most, Magistrát města, odbor městského majetku ze dne 14. 4. 2004, a to dopis ve věci: Zápis listiny do katastru nemovitostí, kdy vedoucí odboru městského majetku Statutárního města Most žádá o zápis listiny - smlouva o bezúplatném převodu majetku vlastnictví obce uzavřená podle zákona č. 92/1991 Sb. v platném znění č. 2/8/2004, dále Smlouva o bezúplatném převodu majetku do vlastnictví obce uzavřená podle zákona č. 92/1991 Sb. v platném znění č. 2/8/2004, kdy zastupitelstvo města Mostu dne 27. 6. 2002 usnesením č. 7/02B8/A10 schválilo bezúplatný převod pozemku od státního podniku Doly a úpravny Komořany v okolí [redacted] a [redacted] Most, včetně technického zhodnocení provedeného v rámci rekultivace a nejedná se o předmětný pozemek, listina vyhotovená Katastrálním úřadem pro Ústecký kraj ze dne 21. 4. 2004, č. j. Z-2621/2004-508/2 ve věci vyznění o zápisu práv do katastru nemovitostí, kdy ředitelka Katastrálního pracoviště v Mostě sděluje, že dne 21. 4. 2004 byl na podkladě smlouvy o bezúplatném převodu majetku č. 2/8/2004 ze dne 1. 4. 2004 proveden zápis vlastnických práv do katastru nemovitostí záznamem, dále listina Magistrátu města

Mostu, odbor stavební úřad, zn. OSÚ/018151/2016/EF/A-2030, č. j. MmM/021545/2016/OSÚ/EF ze dne 18. 2. 2016, kdy se jedná se o žádost o sdělení pro potřeby odvolacího řízení ve věci odvolání podaného 10. 2. 2016 [redacted], tedy žalobkyní proti rozhodnutí zn. Vod/235/Tu/A-2030, č. j. 1184 ze dne 20. 11. 1989 a rozhodnutí zn. Vod/235/Tu/A-2030, č. j. 1183 ze dne 20. 11. 1989, listina odboru stavebního úřadu Magistrátu města Mostu ze dne 29. 6. 2016, kdy se jedná se o sdělení, k žádosti soudu, že k vodnímu dílu „Vodní nádrž Vrbenský byla v archivu zdejšího stavebního úřadu vyhledána rozhodnutí: - povolení ke zřízení vodohospodářského díla Vodní nádrž Vrbenský - výpust - odpadní koryto zn.: Vod/235/87/Tk/D-2129/1109 ze dne 29. 10. 1987, povolení ke zřízení vodohospodářského díla Vodní nádrž Vrbenský - výpust - odpadní koryto - dodatek č. 1 zn.: Vod/235/88/Tk/D-2129/čj. 112 ze dne 4. 2. 1988, povolení ke zřízení vodohospodářského díla Rekultivace povodí lomu Vrbenský zn.: Vod 235/89/Tk/A-2030/čj. 1183 ze dne 20. 11. 1989 - povolené objekty: bezpečnostní přeliv, lávka pro pěší v km 0,809, přeložka vodovodu, lávka pro pěší v km 0,426, opevnění svahů nádrže; rozhodnutí nabylo právní moci dne 15. 1. 1990, povolení ke zřízení vodohospodářského díla Vodní nádrž Vrbenský a k nakládání s vodami zn.: Vod/235/Tu/A-2030 čj. 1184 ze dne 20. 11. 1989 - povolené objekty: Vodní nádrž Vrbenský, povolený odběr povrchové vody z PVN v množství 1,113 mil. m³; rozhodnutí nabylo právní moci dne 15. 1. 1990, povolení k prozatímnímu užívání stavby Rekultivace v povodí Vrbenský - vodní nádrž ke zkušebnímu provozu zn.: Vod 235/91/Tk/A-2030/664 ze dne 13. 11. 1991; rozhodnutí nabylo právní moci dne 06. 12. 1991; jedná se o stavbu povolenou rozhodnutími zn.: Vod 235/89/Tk/A-2030/čj. 1183 ze dne 20. 11. 1989 a zn.: Vod/235/Tu/A-2030 čj. 1184 ze dne 20. 11. 1989, povolení ke zřízení vodohospodářského díla Vodní nádrž Vrbenský - výpust - odpadní koryto - dodatek č. 2 zn.: Vod/235/91/Tk/D-2129/70 ze dne 27. 2. 1991, povolení ke zřízení vodohospodářského díla VN Vrbenský - 1. B. obj. 02 úprava záchytného příkopu dod.č. 3 zn.: Vod/235/91/Tk/D-2129/276 ze dne 28. 5. 1991, povolení k odběru povrchové vody zn.: Vod 235/91/Tk/H-2368/710 ze dne 18. 11. 1991 - povolení k odběru povrchové vody z PVN v množství 1 200 tis. m³ za účelem jednorázového napuštění vodní nádrže Vrbenský a tím provedení komplexního vyzkoušení tohoto vodního díla; povolení k trvalému užívání stavby Vodní nádrž Vrbenský zn. Vod 235/92/Tk/A-2030/D-2129/3009 ze dne 28. 12. 1992; rozhodnutí nabylo právní moci dne 25. 1. 1993; v odůvodnění tohoto rozhodnutí je uvedeno, že stavba byla povolena rozhodnutími již citovanými zn.: Vod/235/87/Tk/D-2129/1001 (pravděpodobně má být 1109) ze dne 29. 10. 1987, zn.: Vod/235/88/Tk/D-2129/čj. 112 ze dne 4. 2. 1988, zn.: Vod 235/89/Tk/A-2030/1183/1184 ze dne 20. 11. 1988 (pravděpodobně má být 1989), zn.: Vod/235/91/Tk/D-2129/70 ze dne 27. 2. 1999 a zn.: Vod/235/91/Tk/D-2129/276 ze dne 28. 5. 1991, listina nazvaná vyrozumění o usnesení PPM ze dne 25. 9. 2012 ze dne 5. 10. 2012, vyhotovená Statutárním městem Most, odborem městského majetku, oddělení dispozic pozemky, listina nazvaná dopis zn. 2-072/2012-CIV, zn. MMM/109668/2012/OMM/KB, adresovaný od odboru městského majetku právnímu zástupci žalobkyně, příloha č. 1 listiny ze dne 25.9.2012 nazvaná Směna pozemku parc. č. [redacted] v katastrálním území [redacted] za část pozemku parc. č. [redacted] o výměře maximální [redacted] m² v katastrálním území [redacted], informace k pozemku KN orná půda, cena 150 Kč/m², příloha č. 2 listiny ze dne 25.9.2012 nazvaná Směna pozemku parc. č. [redacted] v katastrálním území [redacted] za parcelní číslo [redacted] o výměře [redacted] m² v katastrálním území [redacted], katastrální území ostatní plocha s využitím jiná plocha, cena dle cm sp. 150 Kč za m², dále příloha č. 3 listiny ze dne 25.9.2012 nazvaná Směna pozemku parc. č. [redacted] v katastrálním území [redacted] za část parcelního pozemku č. [redacted] o

výměře maximálně [REDACTED] m² v katastrálním území [REDACTED]. Informace KN ostatní plocha s využitím jiná plocha dle cm sp. 150 Kč za m²).

15. Soud uzavřel, že žaloba na vyklizení pozemku nebyla podána důvodně a ve shodě se shora citovanými závěry soudů vyšších stupňů soud (řízení bylo přerušeno na dobu vyřešení předběžné otázky, a to z důvodu, zda vodní dílo na pozemku ve spoluvlastnictví žalobkyně, bylo tzv. kolaudováno (pravomocně)), zamítl návrh žalobkyně na vypuštění vodního díla (výrok I.), když zdůraznil, že zájem žalobkyně na vypuštění vodního díla a navrácení jejího spoluvlastnického podílu pozemku do původního stavu zcela zřejmě nemůže převážit nad veřejným zájmem a právní jistotou dotčených osob související s existencí vodního díla, resp. rekultivací lomu, kdy pouze náklady na vypuštění vodního díla by mnohonásobně převyšovaly reálnou cenu pozemku žalobkyně. Dopady vypuštění vodního díla by nebyly pouze ekonomické, ale zejména ekologické a v konečném důsledku by i snížily kvalitu života v regionu dlouhodobě a silně zasaženého těžbou nerostných surovin. Pokud bylo žalobkyní žalováno o vyklizení pozemku, bylo na žalovaném prokázat, že k jeho užívání má zákonný nebo smluvní titul. Žalovaný se z hlediska tvrzení odkazoval relevantně jen na zákonný titul podle novely zákona č. 303/2013 Sb., zavádějícím zákonnou služebnost ukládající povinnost žalobkyni strpět vodní dílo na svých pozemcích, bez ohledu na to, zda žalovaný prokázal své oprávnění k užívání pozemku žalobkyně. Žalovaný užívá daným způsobem pozemek žalobkyně, a to pozemek parc. č. [REDACTED] se způsobem využití [REDACTED], druh pozemku [REDACTED], obec Most ([REDACTED]), katastrální území [REDACTED], zapsáno na listu vlastnictví č. [REDACTED] pro obec Most ([REDACTED]), katastrální území [REDACTED], vedeného u Katastrálního úřadu pro Ústecký kraj, Katastrální pracoviště Most, o výměře [REDACTED] metrů čtverečních, což lze z listinných důkazů i ze shodných tvrzení účastníků mít za prokázané. Žalobkyně současně s návrhem na vyklizení pozemku požadovala po žalovaném úhradu bezdůvodného obohacení ode dne 1. listopadu 2010 do dne 31.10.2012, což je tedy období dvou let, kdy žalobkyní je žalováno z titulu bezdůvodného obohacení za období před podáním žaloby, nikoli později a za toto období zákonný důvod žalovanému nesvědčil i podle tvrzení žalovaného, neboť argumentace žalovaného v tomto směru směřuje výlučně na novelu zákona (zákona č. 303/2013 Sb., zavádějícím zákonnou služebnost ukládající povinnost žalobkyni strpět vodní dílo na svých pozemcích) a nikoli na právní titul užívání před účinností zmíněného zákona (zákona č. 303/2013 Sb., zavádějícím zákonnou služebnost ukládající povinnost žalobkyni strpět vodní dílo na svých pozemcích).
16. Dále soud uzavřel, že žaloba na vydání bezdůvodného obohacení byla podána důvodně, kdy byla podána žalobkyní před účinností zákona č. 303/2013 Sb., zavádějícím zákonnou služebnost ukládající povinnost žalobkyni strpět vodní dílo na svých pozemcích, bez ohledu na to, zda žalovaný prokázal své oprávnění k užívání pozemku. Žalovaný užívá daným způsobem pozemek žalobkyně, a to pozemek parc. č. [REDACTED] se způsobem využití [REDACTED], druh pozemku [REDACTED], obec Most ([REDACTED]), katastrální území [REDACTED], zapsáno na listu vlastnictví č. [REDACTED] pro obec Most ([REDACTED]), katastrální území [REDACTED], vedeného u Katastrálního úřadu pro Ústecký kraj, Katastrální pracoviště Most, o výměře [REDACTED] metrů čtverečních, což lze z listinných důkazů i ze shodných tvrzení účastníků mít za prokázané, jak již jednou shora uvedeno. Žalobkyně požadovala úhradu bezdůvodného obohacení za období ode dne 1. listopadu 2010 do dne 31.10.2012, což je období dvou let, kdy žalobkyní je žalováno z titulu bezdůvodného obohacení za období před podáním žaloby, nikoli později, a za toto období (ode dne 1.11.2010 do dne 31.10.2012) zákonný důvod užívání pozemku žalobkyně žalovanému nesvědčil i podle tvrzení žalovaného, neboť argumentace žalovaného v rámci procesní

obranu v tomto směru směřovala výlučně na novelu zákona (zákona č. 303/2013 Sb., zavádějícím zákonnou služebnost ukládající povinnost žalobkyni strpět vodní dílo na svých pozemcích) a nikoli na právní titul užívání pozemku žalobkyně žalovaným před účinností tohoto zákona (zákona č. 303/2013 Sb., zavádějícím zákonnou služebnost ukládající povinnost žalobkyni strpět vodní dílo na svých pozemcích). Do doby účinnosti zákona č. 303/2013 Sb. postrádalo užívání pozemku žalobkyně žalovaným zákonné opory ve smyslu občanskoprávních předpisů a došlo ke vzniku bezdůvodného obohacení na straně žalovaného (srov. přiměřeně rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31.1.2006, sp.zn. 33 Odo 1253/2005, či rozsudek ze dne 18.3.2015, sp.zn. 28 Cdo 1512/2012). Za další je rozhodující moment zbudování vodního díla, což se nepochybně stalo před zmíněným datem, přičemž se tak stalo bez toho, že by mezi účastníky došlo ke sjednání závazku, z jehož titulu by užívání pozemku ve vlastnictví žalobkyně získalo na oprávněnosti. Z uvedeného plyne, že žaloba co do nároku, jak byl uplatněn v bodě II. je důvodná, pokud jím bylo žádáno zaplatit za dva roky počínaje ode dne 1.11.2010. K uvedenému však třeba především vycházet a třeba citovat z rozsudku Nejvyššího soudu, ze dne 23. 6. 2020, sp.zn. 22 Cdo 3631/2019: “K řešení nastíněné otázky je nutné předně zdůraznit, že ke vzniku zákonného věcného břemene dochází až účinností zákona, kterým je příslušná právní norma včleněna do právního řádu. V případě ustanovení § 59a vodního zákona je tímto zákonem zákon č. 303/2013 Sb., který nabyl účinnosti dne 1. 1. 2014. K tomuto datu je proto nutné zkoumat naplnění podmínek vzniku věcného břemena (služebnosti), jakož i posouzení vzniku případného nároku na náhradu za omezení vlastnického práva.”. V tomto případě se jedná o rozhodnutí, jímž poprvé dovolací soud řešil předpoklady vzniku nároku na náhrady ve smyslu ustanovení § 59a vodního zákona.

17. Na základě shora uvedeného závěru o skutkovém stavu posoudil soud věc po právní stránce takto: žalobkyni se podařilo po provedeném dokazování prokázat, že je osobou aktivně legitimovanou k podání žaloby. Strany závazku v případě bezdůvodného obohacení zákonodárce označuje jako obohaceného (v tomto projednávaném případě žalovaný) a ochuzeného (v tomto projednávaném případě žalobkyně). Aktivní legitimace je v řízeních sporných přiřazena osobě, která tvrdí a prokáže, že je v rámci hmotněprávního vztahu nositelem určitého subjektivního práva, jemuž odpovídá určitá subjektivní povinnost osoby pasivně legitimované, a v rovině procesní toto subjektivní hmotné právo učiní předmětem řízení na základě procesního úkonu, kterým je podání žaloby. Vznik bezdůvodného obohacení má za následek, že osoba, jejíž majetková sféra se rozšířila, ač se rozšířit neměla, popřípadě, v jejíž majetkové sféře nedošlo k úbytku, ač k němu dojít mělo, novou terminologií označována jako "obohacený", je povinna ochuzenému vydat, oč se na jeho úkor obohatila. Na vymezení účastníků vztahu z bezdůvodného obohacení nemá jakýkoliv vliv, nabude-li následně předmět majetkového prospěchu třetí osoba. Vznik bezdůvodného obohacení je tedy příčinou vzniku závazkového právního vztahu mezi obohaceným a ochuzeným. Práva a povinnosti stran tohoto závazkového právního vztahu přitom budou určeny jak speciální úpravou problematiky bezdůvodného obohacení, tak i obecnou úpravou závazkových právních vztahů. Bezdůvodné obohacení mohou ze zákona uplatňovat pouze osoby, které prokázaly, že jim skutečně vzniklo, tedy osoby, které toto bezdůvodné obohacení plnily subjektu, který se na jejich úkor obohatil. Žalobkyně po provedeném řízení prokázala, že se žalovaný na její úkor obohatil, když bezdůvodné obohacení vzniklo užíváním pozemků žalobkyně žalovaným bez právního důvodu. Žalobkyně předloženými důkazy prokázala, že správně proti žalovanému uplatňuje vydání bezdůvodného obohacení, jež žalovanému vzniká tím, že dotyčnou vodní nádrž užívá. Žalobkyni tedy s ohledem na shora uvedené svědčí aktivní legitimace k podání žaloby. Po provedeném dokazování se žalobkyni

podářilo prokázat, že má aktivní legitimaci k uplatnění nároku. Předmět bezdůvodného obohacení musí být vrácen tomu, na jehož úkor byl získán. Je jím ten, kdo plnil bez právního důvodu nebo z důvodu, který dodatečně odpadl, na základě neplatného právního úkonu, nebo ten kdo za jiného splnil jeho dluh a jeho majetkový stav se snížil. Bezdůvodné obohacení je právním důvodem vzniku závazku mezi obohaceným a tím, na jehož úkor bylo obohacení získáno. Tyto subjekty jsou účastníky závazkového právního vztahu z bezdůvodného obohacení bez ohledu, co se s předmětem obohacení dále stalo. Právo i povinnost z tohoto vztahu se totiž váže k osobám, nikoliv k věcem či jiným hodnotám, jež tvoří předmět bezdůvodného obohacení. Právo aktivně legitimovaného na vydání bezdůvodného obohacení přechází na dědice, neboť nejde o právo vázané jen na jeho osobu. Totéž platí i o přechodu povinnosti, jež stíhá bezdůvodně obohaceného. Subjektem, na jehož úkor byl předmět bezdůvodného obohacení získán, může být fyzická osoba i právnická osoba. Věcná legitimace je předmětem dokazování v řízení před soudem a nachází svůj výraz v rozhodnutí soudu ve věci samé. Aktivně věcně legitimován je jen takový žalobce, který je podle výsledků dokazování a na základě právního posouzení věci nositelem práva, o něž ve sporu šlo, a kterému proto musí být rozhodnutím soudu vyhověno. Žalobkyně podle výsledků dokazování a na základě právního posouzení je nositelem práva na zaplacení částky 1 180 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení ve výši 7,5 % ročně z částky 1 180 Kč ode dne 1.11.2012 do zaplacení jakožto bezdůvodného obohacení. Pasivní věcná legitimace je u žalovaného dána jen tehdy, má-li podle zjištěného skutkového stavu a právního posouzení věci povinnost, jejíhož splnění se žalobkyně domáhala.

18. Bezdůvodné obohacení je objektivně nastalý stav, v němž bez právem uznaného důvodu dojde k přesunu majetkových hodnot od jednoho subjektu k druhému. Oproti náhradě škody je tedy při stanovení jeho výše rozhodující prospěch získaný obohaceným na úkor ochuzeného, a nikoliv újma spočívající ve zmenšení majetku poškozeného v důsledku protiprávního jednání škůdce. Plnění bez právního důvodu je skutkovou podstatou, pod kterou je podřaditelná značně široká škála případů bezdůvodného obohacení, kde již od samého počátku nebylo důvodu k tomu, aby určitá osoba nabyla majetkového prospěchu, a tedy již v okamžiku nabytí majetkového prospěchu lze hovořit o vzniku bezdůvodného obohacení. Právní důvod přitom může představovat právní jednání, jakož i přímo zákonem stanovená možnost nabývat určitý prospěch. Není rozhodující, bylo-li mezi stranami plněno na základě domnělého titulu z oblasti veřejného či soukromého práva, lze-li však ze zákonné úpravy dovodit existenci povinnosti určité osoby poskytnout dané plnění, nemůže jít o bezdůvodné obohacení.
19. Výše peněžité náhrady byla určena znaleckým posudkem Ing. Petra Bicenice, kdy znalecký posudek Ing. Petra Bicenice je ze dne 5.7.2021 a má číslo položky: 4271-43/2021, kdy předmětem znaleckého posudku bylo zjištění obvyklého nájmu pozemku p.č. [REDAKCE] v k.ú. [REDAKCE], kdy obvyklý nájem byl soudním znalcem stanoven v částce 1 180 Kč. Znalecký posudek byl podán v oboru Ekonomika, odvětví Ceny a odhady nemovitostí, se specializací Oceňování nemovitostí. Soud v této souvislosti zdůrazňuje, že není rozhodující majetkový úbytek na straně ochuzeného, ale prostřednictvím obvyklé ceny vyčíslený přírůstek aktiv nebo úbytek pasiv na straně obohaceného (tyto hodnoty si samozřejmě mohou v určitých případech odpovídat).
20. Podle ustanovení § 3028 odst. 3 zákona č. 89/2012 Sb. (NOZ), není-li dále stanoveno jinak, řídí se jiné právní poměry vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jakož i práva a povinnosti z nich vzniklé, včetně práv a povinností z porušení smluv uzavřených přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, dosavadními právními předpisy. Nový občanský zákoník nabyl účinnosti dne 1. 1. 2014 a bezdůvodné obohacení na straně

žalovaného mělo vzniknout ode dne 1. listopadu 2010 do dne 31.10.2012. Podle ustanovení § 3036 NOZ se podle dosavadních předpisů až do svého zakončení posuzují všechny lhůty a doby, které začaly běžet před dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jakož i lhůty a doby pro uplatnění práv, která se řídí dosavadními právními předpisy, i když začnou běžet po dni nabytí účinnosti tohoto zákona.

21. Podle ustanovení 451 odst. (1) zákona č. 40/1964 Sb. (ObčZ), kdo se na úkor jiného bezdůvodně obohatí, musí obohacení vydat. Podle ustanovení § 451 odst. (2) ObčZ bezdůvodným obohacením je majetkový prospěch získaný plněním bez právního důvodu, plněním z neplatného právního úkonu nebo plněním z právního důvodu, který odpadl, jakož i majetkový prospěch získaný z nepoctivých zdrojů. Podle ustanovení § 456 ObčZ předmět bezdůvodného obohacení se musí vydat tomu, na jehož úkor byl získán. Podle ustanovení § 458 odst. (1) ObčZ musí být vydáno vše, co bylo nabyto bezdůvodným obohacením.
22. Žalovaný namítal promlčení nároku na vydání bezdůvodného obohacení. Soud uzavřel, že žalobkyni neuplynula subjektivní promlčecí lhůta, když žaloba byla podána dne 15.10.2012 a bezdůvodné obohacení požadovala žalobkyně po žalovaném zaplatit za dva roky, a to počínaje ode dne 1. listopadu 2010 do dne 31.10.2012. Rovněž objektivní promlčecí lhůta neuplynula, když žaloba byla podána dne 15.10.2012 a k promlčení nároku žalobkyně nedošlo a žalobkyni lze právo na vydání bezdůvodného obohacení přiznat. Podle ustanovení § 100 odst. 1 a 2 občanského zákoníku č. 40/1964 Sb. (ObčZ) se právo promlčí, jestliže nebylo vykonáno v době v tomto zákoně stanovené. K promlčení soud přihlídně jen k námitce dlužníka. Dovolá-li se dlužník promlčení, nelze promlčené právo věřiteli přiznat. Promlčují se všechna práva majetková s výjimkou práva vlastnického. Podle ustanovení § 101 ObčZ, pokud není v dalších ustanoveních uvedeno jinak, je promlčecí doba tříletá a běží ode dne, kdy právo mohlo být vykonáno poprvé. Podle ustanovení § 107 odst. 1 a 2 ObčZ právo na vydání plnění z bezdůvodného obohacení se promlčí za dva roky ode dne, kdy se oprávněný dozví, že došlo k bezdůvodnému obohacení a kdo se na jeho úkor obohatil. Nejpozději se právo na vydání plnění z bezdůvodného obohacení promlčí za tři roky a jde-li o úmyslné bezdůvodné obohacení, za deset let ode dne, kdy k němu došlo. Občanský zákoník stanovil dvě lhůty pro promlčení plnění z bezdůvodného obohacení, a to subjektivní dvouletou lhůtu, jejíž běh počal od doby, kdy se oprávněný dozví, že došlo k bezdůvodnému obohacení a kdo se na jeho úkor obohatil a dále lhůtu objektivní, která začíná běžet ode dne, kdy došlo k bezdůvodnému obohacení. V souzené věci se nejedná o úmyslné bezdůvodné obohacení. Pro posouzení počátku běhu subjektivní promlčecí lhůty pro vydání bezdůvodného obohacení je rozhodný okamžik, kdy se ochuzený skutečně dozví o tom, že došlo na jeho úkor k získání konkrétního bezdůvodného obohacení a kdo je získal (NS 28 Cdo 4812/2010). Není podstatné, že měl možnost se potřebné skutečnosti dozvědět již dříve. Touto vědomostí se rozumí znalost skutkových okolností, z nichž lze odpovědnost za bezdůvodné obohacení dovodit. Při posuzování počátku běhu subjektivní promlčecí doby je nutno vycházet z prokázané, skutečné, nikoli tedy jen předpokládané vědomosti oprávněného o tom, že došlo na jeho úkor k získání bezdůvodného obohacení a kdo je získal. Vědomostí o vzniku bezdůvodného obohacení se míní znalost skutkových okolností, z nichž lze odpovědnost za bezdůvodné obohacení dovodit, nikoli i skutečnost, že subjekt, na jehož úkor bylo bezdůvodné obohacení získáno, takový právní závěr učinil a vznik bezdůvodného obohacení si uvědomil. Proto pro počátek běhu subjektivní promlčecí lhůty bezdůvodného obohacení není podstatné, zda se poškozený o škodě měl a mohl dozvědět dříve. V prezentovaném závěru se zrcadlí soudní praxí zavedený předpoklad, že poškozený získá vědomost o právu žádat bezdůvodné

obohacení, jakmile jsou mu známy rozhodující skutkové okolnosti bezdůvodného obohacení, není však důležité, zda provede správné právní vyhodnocení těchto skutečností. Jurisprudence k tomuto náhledu dospěla proto, že vnitřní vztah osoby k následkům jejího jednání reálně nelze prokázat. Má-li být bezdůvodné obohacení odškodněno finanční částkou, není pro počátek běhu promlčecí lhůty potřeba, aby poškozený získal naprosto přesnou vědomost o výši bezdůvodného obohacení, kterou je oprávněn požadovat. Postačí, získá-li vědomost o tom, v čem bezdůvodné obohacení spočívá (v tomto případě v užívání konkrétní nemovitosti bez právního důvodu). Také není třeba, aby poškozený věděl s naprostou jistotou, která osoba je povinna bezdůvodné obohacení vydat. Postačí získání informací, které vedou k logickému závěru o takové konkrétní osobě. Přitom platí, že ke vzniku bezdůvodného obohacení, jež bylo získáno plněním bez právního důvodu, dochází již samotným přijetím tohoto plnění; okolnost, jak s takto získaným majetkovým prospěchem obohacený později naloží, rozhodná není. Pro počátek běhu dvouleté subjektivní promlčecí doby je pak rozhodný den, kdy se oprávněný v konkrétním případě skutečně dozví o tom, že došlo na jeho úkor k získání bezdůvodného obohacení a kdo je získal; není podstatné, že měl možnost se potřebné skutečnosti dozvědět již dříve. Touto vědomostí se rozumí znalost skutkových okolností, z nichž lze odpovědnost za bezdůvodné obohacení dovodit (NS 28 Cdo 4545/2010). Soud uzavřel, když zkoumal důvodnost námitky promlčení vznesené žalovaným ve vztahu k nároku uplatněnému žalobou, že ani jediná z těchto lhůt neuplynula, jak shora uvedeno, proto promlčení namítané žalovaným nebylo úspěšné. Z procesní povahy námitky promlčení vyplývá, že dlužník (zpravidla žalovaný) má důkazní břemeno, povinnost tvrzení a povinnost důkazní k námitce promlčení, tj. musí uvést všechny okolnosti promlčení práva (že uplynula právním předpisem přesně vymezená doba, ve které žalobkyně své právo nevykonala). K námitce promlčení vznesené žalovaným soud s ohledem na citovanou právní úpravu zdůrazňuje následující: námitka promlčení musí být vznesena při nalézacím řízení, aby k ní soud mohl a musel přihlídnout. Vznesená námitka promlčení totiž způsobí oslabení práva ztrátou jeho vynutitelnosti a tento účinek nelze zvrátit jinak než změnou závazku - dobrovolné splnění dluhu je však nadále možné. Námitka promlčení může být vznesena v řízení ještě předtím, než dojde k prokázání existence tvrzeného práva - nicméně přinejmenším pak musí být učiněny předmětem tvrzení a dokazování okolnosti rozhodné pro počátek běhu promlčecí lhůty. Skutečnosti rozhodné pro posouzení námitky promlčení musí prokazovat ten, kdo námitku vznáší. Žalobkyně předloženými listinami prokázala, že její pohledávka není promlčená a tímto rozsudkem byla žalovanému uložena povinnost zaplatit částku 1 180 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení ve výši 7,5 % ročně z částky 1 180 Kč ode dne 1.11.2012 do zaplacení jakožto bezdůvodného obohacení.

23. Vzhledem k tomu, že žalovaný nezaplatil žalovanou částku do rozhodnutí soudu, ocitl se s placením dluhu v prodlení a soud proto žalobkyni přiznal i úroky z prodlení podle ustanovení § 1970 NOZ ve výši stanovené nařízením vlády č. 351/2013 Sb.. Žalobkyně příslušenství pohledávky správně požaduje od data 1.11.2012. Má-li být bezdůvodné obohacení vydáno v penězích a nesplní-li dlužník svoji platební povinnost včas, má věřitel právo požadovat též úroky z prodlení (ustanovení § 1968 NOZ). Uplatnění práva na úrok z prodlení není samo o sobě výkonem práva, který je v rozporu s dobrými mravy (NS 25 Cdo 2895/1999, SoJ 5/02).
24. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle ustanovení § 142 odst. 2 o. s. ř. tak, že přiznal žalovanému nárok na náhradu nákladů řízení v částce 63 386,63 Kč. Podle ustanovení § 142 odst. (2) o.s.ř., měl-li účastník ve věci úspěch jen částečný, soud náhradu nákladů poměrně rozdělí, popřípadě vysloví, že žádný z účastníků nemá na náhradu

nákladů právo. V otázce nákladů řízení dospěl soud k následujícímu: žalobkyně uplatňuje náklady řízení ve výši 117 244 Kč. V případě žalobního návrhu na vyklizení pozemku činí úspěch žalobkyně 0 %, neboť návrh byl zamítnut. V případě žalobního návrhu na vydání bezdůvodného obohacení činí úspěch žalobkyně 7 % a neúspěch žalobkyně činí 93%, neboť žalobkyni byla přiznána částka 1 180 Kč, která představuje 7% z celkově nárokové částky 16 860 Kč ($16\,860 / 100 = 168,60$ a $1\,180 / 168,60 = 7$). Celkový úspěch žalobkyně pak činí 3,5%, neboť $1 - (0,5 + (0,5 * 0,93)) = 0,035$. Výše nákladů žalobkyně odpovídající úspěchu ve věci činí před započtením oproti nákladům žalovaného částku 4 103,54 Kč, neboť $117\,244 * 0,035 = 4\,103,54$ Kč. Žalovaný uplatňuje náklady řízení ve výši 69 938 Kč. V případě žalobního návrhu na vyklizení pozemku činí úspěch žalovaného 100 %, neboť bylo rozhodnuto ve prospěch žalovaného. V případě žalobního návrhu na vydání bezdůvodného obohacení činí úspěch žalovaného 93 % a neúspěch 7%, neboť mu bylo uloženo uhradit částku 1 180 Kč, která představuje 7% z celkově nárokové částky 16 860 Kč ($16\,860 / 100 = 168,60$ a $1\,180 / 168,60 = 7$). Celkový úspěch žalobkyně pak činí 96,5 %, neboť $0,5 + (0,5 * 0,93) = 0,965$. Výše nákladů žalovaného odpovídající úspěchu ve věci činí před započtením oproti nákladům žalobkyně částku 67 490,17 Kč, neboť $69\,938 * 0,965 = 67\,490,17$ Kč. Po započtení tedy vzniká žalovanému nárok na náhradu nákladů ve výši 63 386,63 Kč, neboť $67\,490,17 - 4\,103,54 = 63\,386,63$ Kč. Žalobkyni nárok na náhradu nákladů řízení nevzniká. Soud tedy v nákladovém výroku uvedl relevantní výpočet, jak k této částce dospěl, když tyto náklady žalovaného sestávají z nákladů zastoupení advokátem podle vyhlášky č. 177/1996 Sb. (dále jen AT), sazba podle ustanovení § 9 odst. 4 písm. b) AT (s přihlédnutím k ustanovení § 8 odst. 3 AT), dále podle ustanovení § 10 AT, dále režijní paušál podle ustanovení § 13 vyhlášky č. 177/1996 Sb., a dále DPH ve výši 21%.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení, a to ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem, prostřednictvím Okresního soudu v Mostě. Odvolání je třeba podat ve dvojím vyhotovení.

Nesplní-li žalovaný povinnosti uložené mu tímto rozsudkem v uvedených lhůtách, může se žalobkyně domáhat po jeho právní moci výkonu rozhodnutí u soudu či exekuce.

Nesplní-li žalobkyně povinnosti uložené jí tímto rozsudkem v uvedených lhůtách, může se žalovaný domáhat po jeho právní moci výkonu rozhodnutí u soudu či exekuce.

Most 17. prosince 2021

Mgr. Iva Flaxová
samosoudkyně